

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
приватного пансіонату для людей похилого віку ТОВ «Сімейний»
14.03.2025

м. Черкаси, 2025 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 14.03.2025 групою НПМ здійснено відвідування приватного пансіонату для людей похилого віку ТОВ «Сімейний» (далі – пансіонат, заклад, ТОВ «Сімейний»).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Теплюк Максим Петрович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Черкаській області (керівник групи НПМ);

Строкань Сергій Ігоревич, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Шваля Костянтин Вадимович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Северинчук Людмила Анатоліївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Проценко Людмила Петрівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Пансіонат знаходиться за адресою: м. Черкаси, вул. Благовісна, б. 144, Черкаська обл., 18001.

Відвідування закладу проводилося вперше.

Заклад розрахований на перебування 56 осіб. На день відвідування у пансіонаті перебувало 49 осіб, із яких 18 – чоловіків та 31 – жінка.

Відповідно до даних з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Товариство з обмеженою відповідальністю «Сімейний» (скорочена назва ТОВ «Сімейний», код ЄДРПОУ 43699929) функціонує з основним видом діяльності згідно з КВЕД 87.30. Надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів, 63.99. Надання інших інформаційних послуг, н.в.і.у., 62.02. Консультування з питань інформатизації, 88.99. Надання іншої соціальної допомоги без забезпечення проживання, н.в.і.у., 88.10. Надання соціальної допомоги без забезпечення проживання для осіб похилого віку та інвалідів, 87.90. Надання інших послуг догляду із забезпеченням проживання, 87.20. Надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб з розумовими

вадами та хворих на наркоманію, 87.10. Діяльність із догляду за хворими із забезпеченням проживання.

На виконання вимог статті 15 Закону України «Про соціальні послуги» ТОВ «Сімейний» внесений до Реєстру надавачів соціальних послуг Мінсоцполітики.

Надання платних послуг з розміщення, утримання та харчування осіб похилого віку здійснюється на підставі Договору про надання послуг, укладеного між ТОВ «Сімейний» та особою, яка діє в інтересах підопічного, за згодою підопічного.

Заклад розташований у двоповерховому приватному будинку, який має одну вхідну зону, територія огорожена.

У будівлі пансіонату встановлено пожежну сигналізацію згідно з Правилами пожежної безпеки в Україні, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, у приміщеннях наявні вогнегасники, які вчасно проходять обслуговування.

У житлових кімнатах проживає від двох до восьми осіб.

Загальна чисельність працівників закладу складає 10 осіб, зокрема, медичні сестри, кухарі, доглядальниці. З підопічними цілодобово знаходиться медична сестра, три доглядальниці та кухар. На день відвідування загальна чисельність працівників закладу складала 5 осіб. Під час робочої зміни у закладі постійно знаходиться 5 працівників, які цілодобово здійснюють догляд за підопічними.

Під час відвідування встановлено, що для проживання підопічних створено належні санітарно-гігієнічні умови. Працівниками закладу проводиться належне прибирання в житлових кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується відповідний догляд за особами похилого віку: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Санітарно-гігієнічні кімнати закладу обладнано поручнями для забезпечення потреб маломобільних груп населення (фото № 1).

У пансіонаті організовано чотириразове харчування, відповідно до щотижневого меню.

Зі слів адміністрації закладу, первинну медичну допомогу підопічні отримують відповідно до декларацій, укладених з сімейним лікарем, згідно з Порядком вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 № 503. Персонал пансіонату обізнаний зі станом здоров'я підопічних та забезпечує дотримання ними режиму прийому лікарських засобів відповідно до призначень лікаря.

Лікарські засоби, які приймають підопічні, зберігаються у кабінеті директора, в окремих підписаних боксах та видаються медичною сестрою відповідно до призначень сімейного лікаря.

Забезпечення підопічних медичними препаратами чи іншими діагностичними послугами здійснюється родичами/близькими. У разі потреби в невідкладній медичній допомозі для підопічних, персонал закладу викликає бригаду екстреної медичної допомоги.

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 30 підопічними та працівниками закладу. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У ході відвідування встановлено, що у закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі оголошення повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 та абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185.

Маломобільні підопічні розміщені, у тому числі, на II поверсі закладу, що унеможлиблює їх швидку евакуацію у разі виникнення надзвичайної ситуації. Не застосовується до них і «Правило двох стін».

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України, стаття 25 Конвенції про права осіб з інвалідністю, статті 32, 34 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»).

2. Усупереч вимогам статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та підпункту 5 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, у ТОВ «Сімейний» відсутній договір із закладом охорони здоров'я.

3. У закладі медична документація не ведеться, зокрема відсутні листки призначень, внаслідок чого не можливо відстежити зміни стану здоров'я клієнтів. Водночас працівниками пансіонату вживаються заходи для персоналізації лікарських засобів клієнтів.

4. У порушення вимог пункту 12 розділу III Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від

16.12.2004 № 584, лікарські засоби зберігаються без контролю температури та рівня вологості (фото № 2).

5. У пансіонаті порушено вимоги Заходів та засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777, які обов'язкові для всіх закладів, що надають соціальні послуги незалежно від форми власності та підпорядкування.

Зокрема, у закладі не облаштовані окремі приміщення для ізоляції осіб з інфекційними захворюваннями, що порушує вимогу щодо забезпечення належних умов для своєчасної ізоляції таких осіб і попередження поширення інфекцій серед підопічних та персоналу.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

6. Пансіонат не пристосований до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд», а саме:

- заклад не обладнано ліфтами або підйомниками, що унеможливило організацію прогулянок для ліжкових хворих та підопічних, що відносяться до маломобільних груп населення, які мешкають на 2 поверсі;

- у житлових кімнатах ліжкових хворих підопічних відсутні кнопки виклику персоналу, що призводить до неможливості екстреного надання медичної допомоги та швидкого реагування у разі коли ліжковий хворий потребує допомоги персоналу та порушує пункт 35 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 №772;

- сходинок в закладі не промарковані та не контрастують у відношенні до інших сходінок сходового маршу і до горизонтальних площадок сходового маршу (фото № 3).

Порушення права на достатній життєвий рівень (стаття 48 Конституції України).

7. У ході відвідування закладу групою НППМ виявлено перенаселення в житлових приміщеннях, що є порушенням норми житлової площі на особу, встановленої на рівні 8-10 м², та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (фото № 4).

8. Ліжковим хворим, які проживають у закладі, не забезпечено можливості перебування на свіжому повітрі.

9. У пансіонаті відсутнє денне, перспективне та дієтичне меню, що не дає змогу забезпечувати його різноманітність, розраховувати енергетичну цінність харчових продуктів, збалансованість раціону.

10. Під час вивчення умов харчування підопічних виявлено порушення в умовах зберігання харчових продуктів, зокрема відсутній контроль температурного режиму в холодильнику та морозильній камері, порушено товарне сусідство при зберіганні харчових продуктів. Зазначене не відповідає санітарним нормам та може становити загрозу для здоров'я підопічних (фото № 5, № 6).

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини).

11. У житлових кімнатах, відсутні ширми для забезпечення приватності під час здійснення індивідуальних гігієнічних процедур, що є порушенням пункту 35 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 №772.

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 40, 57, 59 Конституції України).

12. У закладі відсутні стенди з інформацією про права підопічних, а також номери телефонів гарячих ліній та посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав (зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини). Також відсутня інформація про правила внутрішнього розпорядку та інші.

Порушення права на вільний розвиток своєї особистості (стаття 23 Конституції України).

13. Статтею 23 Конституції передбачено, що кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, у якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості.

При цьому, дозвілля підопічних пансіонату є вкрай обмеженим та зводиться, переважно, до перегляду телебачення.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Товариству з обмеженою відповідальністю «Сімейний» забезпечити:

1. виділення приміщення для ізоляції новоприбулих осіб з метою попередження поширення інфекційних захворювань на території закладу;

2. дотримання вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

3. дотримання норм житлової площі на особу відповідно до вимог ДБН В.2.2-18:2007;

4. опрацювання можливості щоденного перебування на свіжому повітрі ліжкових хворих підопічних;
5. наявність денного, перспективного та дієтичного меню;
6. дотримання права підопічних на приватність, зокрема оснастити всі житлові кімнати, у яких проживає більше, ніж одна особа, ширмами медичними;
7. розміщення у доступному місці стенда з інформацією про права підопічних, а також номери телефонів гарячих ліній та посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав (зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини);
8. створення умов для реалізації права підопічних на вільний розвиток особистості з урахуванням їх побажань, залучення до заходів, спрямованих на ведення активного способу життя;
9. облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;
10. оснащення холодильних та морозильних камер харчоблока термометрами;
11. дотримання правил товарного сусідства продуктів харчування;
12. здійснювати постійний контроль за умовами та термінами зберігання лікарських засобів;

Додаток: фотоматеріали на 2 арк. у 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини у Черкаській області**

Максим ТЕПТЮК

Φοτο Νο 1

Φοτο Νο 2

Φοτο Νο 3

Φοτο Νο 4

Φοτο № 5

Φοτο № 6

